

UNIVERZITA PARDUBICE

Fakulta zdravotnických studií

Posudek oponenta bakalářské práce

Název práce: Problematika osteoporózy u žen po menopauze
Autor práce: Lenka Drábková
Studijní program: bakalářský, B5341 Ošetrovatelství
Studijní obor: R009 Všeobecná sestra
Akademický rok: 2009/2010
Typ práce: teoreticko-průzkumná/výzkumná
Oponent práce: Petra Mandysová, MSN

Kritéria hodnocení práce	Hodnocení 1 - 2 - 3 - 4
Všeobecná charakteristika práce	
Kvalita a aktuálnost teoretických poznatků	3
Vyjádření vlastních myšlenek a vyvození závěrů	4
Odborný přínos	4
Stupeň obtížnosti práce	2
Posouzení výzkumné části (pokud je součástí práce)	
Stanovení výzkumného problému	3
Formulace výzkumného záměru a vytýčení cílů práce	3
Vhodnost zvolených technik a metodických postupů	3
Splnění cílů práce	4
Posouzení praktické části (pokud je součástí práce)	
Formulace cíle práce	
Vhodnost zvolených technik a metodických postupů	
Kvalita výsledků praktické části	
Splnění cílů práce	
Práce s odbornou literaturou	
Kvalita, aktuálnost a relevantnost zdrojů	3
Správnost bibliografických citací a odkazů	2
Formální stránka práce	
Dodržení doporučených pravidel a norem formální úpravy (směrnice UPa)	2
Jazyková úroveň práce	1
Kvalita, opodstatněnost a srozumitelnost příloh, tabulek a obrázků	4

Slovní vyjádření k hodnocení bakalářské práce:

Studentka Lenka Drábková se v bakalářské práci zabývá problematikou osteoporózy u žen po menopauze.

V teoretické části studentka popisuje anatomii a metabolismus kosti, poměrně detailně popisuje osteoporózu (včetně diagnostiky a léčby) a v krátkosti popisuje klimakterium. Dle mého názoru by bylo přínosné se v této části také zmínit o relevantních výsledcích výzkumných studií publikovaných v odborné literatuře.

Cílem studentky v praktické části bylo pomocí dotazníkového šetření rozdaného klientkám osteocentra zjistit, k jakým změnám životního stylu dochází u žen po diagnostikování osteoporózy. Práce má i dva dílčí cíle, z nichž prvního sice není možno dosáhnout na základě ani jedné z uvedených výzkumných otázek, ale lze jej dosáhnout na základě otázek z dotazníku. Druhý dílčí cíl se týká formulování opatření zaměřených na prevenci osteoporózy – jedná se však o opatření obecného rázu vycházející z literatury spíše než z výzkumného šetření studentky (str. 61).

Výzkumné otázky (VO) jsou poměrně úzce zaměřeny, např. VO č. 2 zkoumá využití posilovacích a protahovacích cviků na straně jedné a rekreačních sportů na straně druhé, avšak výsledky ukazují, že nejpopulárnější je chůze (str. 41). Studentka tedy mohla VO formulovat poněkud obecněji nebo naopak dotazník zkrátit a nezjišťovat údaje, se kterými již dále nepracuje (např. odstranit otázky č. 4-8).

Dotazník a výsledky samy o sobě jsou často matoucí. U celé řady otázek studentka neudává absolutní četnost, pouze četnost relativní, což ztěžuje porozumění textu a obrázkům a interpretaci výsledků u výzkumných otázek zejména proto, že absolutní četnost není u každé otázky stejná (ne všichni respondenti měli na vybrané otázky odpovídat). Přílohy ne zcela odpovídají údajům v textu – jednak studentka odkazuje na 3 přílohy a práce má přílohy 2, navíc otázky v dotazníku dle přílohy se ne vždy shodují s údaji v textu – např. na otázku 19 týkající se stravování je odpověď c „omezila jsem příjem alkoholu“ dle přílohy (str. 58) a v textu je tato odpověď „konzumuji alkohol ve velkých dávkách“. Otázky 27 a 28 se týkají kouření a studentka u těchto dvou otázek udává pokyn (str. 59), aby respondenti na otázku odpovídali, pokud u otázky 22 uvedli „ano“- otázka 22 se však týká pohybové aktivity, pokyn je tedy zcela nelogický a měl by se spíše týkat otázky 26, kde respondenti udávali, zda v minulosti kouřili nebo ne (Poznámka 1). Na základě chybného postupu tedy nelze považovat za správné ani závěry VO č. 4, které z těchto otázek v dotazníku vycházejí.

Dalším závažným problémem je i to, že studentka v mnoha případech nesprávně vypočítala relativní četnost (v situacích, kde respondenti mohli u dané otázky vybrat více

odpovědí) (Poznámka 2). Tento nesprávný postup při výpočtu vede také k nesprávným závěrům u VO č. 2.

U Obrázku 19 (str. 47) týkajícího se dodržování léčebného režimu není jasné, z jaké otázky v dotazníku studentka vychází, teprve na str. 48 je uvedeno, že dodržování léčebného režimu studentka hodnotila dle 3 základních parametrů – pohybového režimu, zdravého stravování a omezení kouření. Avšak chybí přesná definice každého z těchto parametrů, proto není z uvedených informací možno ověřit, že údaje v Obrázku 19 (a tím i odpověď na VO č. 1) jsou správné. Navíc u VO č. 1 není jednoznačně řečeno, zda studentka vycházela z „objektivního“ či „subjektivního“ hodnocení dodržovaného léčebného režimu. Údaje v Obrázku 19 představující „objektivní“ hodnocení (hodnocení provedené studentkou) jsou totiž v zajímavém rozporu se subjektivním hodnocením respondentů týkajícím se jejich dodržování léčebného režimu (str. 33). 66,7 % respondentů (tedy 40 respondentů) si myslí, že léčebný režim dodržují, kdežto pouze 24 respondentů (čtenář si toto musí sám vypočítat z relativních četností) léčebný režim dodržuje dle hodnocení studentky (Poznámka 3). Je tedy zřejmé, že respondenti subjektivně hodnotí dodržování léčebného režimu mnohem pozitivněji než studentka, avšak studentka tento rozpor neidentifikovala a tudíž se jím nezabývá.

Ze čtyř VO bylo tedy možno jednoznačně souhlasit s výpočtem i se závěrem studentky pouze u VO č. 3 – avšak tato VO souvisí s cílem práce jen nepřímo (VO se týká výskytu zlomenin – zlomenina sama o sobě často nemusí vést ke dlouhodobějším změnám životního stylu).

V diskuzi studentka opakuje výsledky a stručně nabízí vlastní vysvětlení, proč tyto výsledky získala. V závěru studentka opět opakuje některé z výsledků. Závěr neobsahuje žádná doporučení pro praxi či pro další výzkum vyplývající přímo z výzkumu studentky – naopak, jediné doporučení se týká bolesti, přitom bolest studentka vůbec nestudovala.

Práci by obohatilo porovnání výsledků s odbornou literaturou. Studentka v práci čerpá z 18 odborných zdrojů, ale ani jeden ze zdrojů není odborným článkem v periodiku, navíc převažuje literatura staršího data (pouze 2 zdroje byly publikovány v posledních 5 letech, celá řada zdrojů je z 90. let).

Graficky je práce na poměrně dobré úrovni, obsahuje však chyby v anglické anotaci. Vzhledem ke zmíněným nedostatkům považuji práci studentky za nepřesvědčivou.

Poznámka 1:

Pokud se bude předpokládat, že studentka přeci jen vycházela z otázky 26 - dle otázky 26 v minulosti kouřilo 28,3 % respondentů – bylo by nutno zjistit i absolutní četnost (tu studentka nezmiňuje – je to 17 respondentů). Pokud by v otázce 28 tedy studentka pracovala

s těmito 17 respondenty a 5 % z nich kouřilo více než 30 cigaret za den, jednalo by se o 0,85 respondenta. Tím se tedy domnívám, že studentka zřejmě u otázek týkajících se kouření (27, 28) přeci jen vycházela z otázky 22 týkající se pohybové aktivity.

Poznámka 2:

Např. na str. 41 studentka udává, že 51,2 % respondentů „upřednostňuje chůzi“ – absolutní četnost je však 42 a protože respondentů bylo celkem 60, chůzi si jako upřednostňovanou pohybovou aktivitu vybralo 70 % respondentů. Druhým příkladem nesprávného výpočtu je procento respondentů nepoužívajících žádné pomůcky pro prevenci pádů na str. 42 – tyto pomůcky nepotřebuje 28 respondentů (dle Tabulky 12), tedy téměř 47 %, ne 30,4 %.

Poznámka 3:

U Obrázku 19 bohužel není uveden absolutní počet respondentů dodržujících či nedodržujících léčebný režim, tudíž si jej čtenář musí vypočítat – léčebný režim dodržuje 38,2 % respondentů ve věku do 70 let (jichž bylo celkem 34) a 42,3 % respondentů nad 70 let (jichž bylo celkem 26), takže celkem léčebný režim dodržuje $(34 \times 0,382) + (26 \times 0,423) = 12,99 + 10,99 = 24$ respondentů.

Doplňující otázky pro obhajobu bakalářské práce:

1. Na str. 48 je uvedeno, že dodržování léčebného režimu jste hodnotila dle 3 základních parametrů – pohybového režimu, zdravého stravování a omezení kouření. Přesně definujte každý z těchto parametrů a v obrázku 19 uveďte absolutní i relativní četnost. U otázek 19, 24 a 25 opravte relativní četnost respondentů v tabulkách (Tabulka 10, 11 a 12). Jaká byla absolutní četnost respondentů u otázky č. 27 a 28? Kdo na tyto otázky odpovídal – pacientky, které uvedly „ano“ u otázky 22 nebo u otázky 26?

2. Identifikujte 2 články publikované v odborném periodiku za posledních 5 let, které se zabývají problematikou osteoporózy. Krátce vysvětlete podstatu každého z nich a vysvětlete, zda a jakým způsobem by bylo možné těchto informací využít rámci Vašeho výzkumu či zda je možno je porovnat s Vašimi výsledky.

V ý s l e d n á k l a s i f i k a c e (možnosti klasifikace - výborně, výborně minus, velmi dobře, velmi dobře minus, dobře, nevyhověl)
--

nevyhověl

Doporučuji / nedoporučuji * bakalářskou práci k obhajobě.

Dne: 21. 5. 2010

.....
Podpis oponenta práce

* Vyhovující podtrhněte